

HOOFDSTUK 1

Eendracht en samenleven

Niemand leeft zonder goede reden in een groep kloosterlingen. Let op de reden waarom je voor het kloosterleven hebt gekozen en leef eensgezind samen. Wees 'één van ziel en één van hart'. Bezittingen zijn van iedereen in het klooster. Voedsel en kleding ontvang je van de overste naar behoefte. Omdat deze behoeften verschillend zijn, krijgt niet iedereen hetzelfde. Leef zoals de eerste christenen. 'Zij bezaten alles gemeenschappelijk en ieder kreeg eruit verstrekt al naar gelang zijn behoefte.' Zwakken delen in wat anderen meebrachten naar het klooster en wat gemeenschappelijk bezit is geworden. Dit mag niet tot verbeelding leiden. Ook mogen mensen niet vanwege meer gezamenlijk bezit dan ze zelf hebben voor het kloosterleven kiezen. Zet het hart niet op aards bezit. Rijken mogen niet neerkijken op armen en armen moeten geen 'dikdoeners' worden. Niet je afkomst, maar het leven als groep in gemeenschap van goederen moet de bron van trots zijn. Ook mogen rijken zich er niet op laten voorstaan veel bezit te hebben ingebracht. Hoogmoed maakt de beste daden stuk en maakt je ziel ongelukkig. 'Leef dus allemaal eensgezind in harmonie, en eer God in elkaar; U bent tempels van Hem geworden.'

Intro

Je bent geboren uit twee ouders. Daarmee ben je dus een deel van een groter geheel. Dat betekent ook dat je met anderen te maken hebt, of je wilt of niet. Denk aan je gezin en familie, aan vriendengroepen en sport- of studentenverenigingen. Ook in de kerkelijke gemeente zijn meerdere groepen waar je deel van uitmaakt.

Een vraag

Augustinus stelt bij de regel 'eendracht' een eenvoudige en directe vraag. Waarom ben je bij elkaar gekomen? Wat is het doel? Weet je dat? Hij zegt dat in zijn tijd met het oog op het samenleven als groep in een klooster. Maar het zijn wel vragen die raak zijn. Ook buiten het klooster. Ook jij leeft in een familie, vriendengroep, klas, gemeente of groep collega's. Mensen herinneren zich jou niet om wat je doet, maar vooral om wie je als mens bent of was. De vraag is wat jij daarin belangrijk vindt en wat God van je vraagt.

Raad

Daarna geeft Augustinus een raad: wees één van ziel en één van hart. Dat is een korte zin met een inhoud die niet eenvoudig is. Ga er maar aan staan. Je weet hoe verschillend mensen zijn. En toch: één dracht. Wat betekent dat? Je zou kunnen zeggen: hetzelfde dragen of voor hetzelfde gaan en dat belangrijk vinden. Dat betekent niet dat je allemaal hetzelfde hoeft te zijn.

Een voorbeeld. Een zware balk kun je met zes personen dragen. Ieder houdt de balk op een eigen manier vast. Toch draagt iedere persoon mee. Van de groep dragers geeft iedere persoon een eigen hoeveelheid kracht. Per persoon is dat niet evenveel. Samen verplaatsen ze wel dezelfde last. Samen dragen ze een balk.

Augustinus bedoelt hier dat het hebben van hetzelfde doel belangrijk is. Dat doel is niet de eigen wil of eigen behoeften, maar dat wat goed is voor de hele groep. Eigen geluk en eigen belang zijn als het goed is gelijk aan dat wat goed is voor de groep. Als dat niet zo is, is zelfverloochening van je eigen doel nodig. Je maakt jouw verlangens ondergeschikt aan die van anderen. Dat vraagt om anders denken. Je eigen belang staat dan niet voorop. Hoe vaak is dat het geval in je familie, vriendengroep, collega- of studiekkring en richting je burens? Bevraag jezelf daar regelmatig op. Hoe belangrijk vind je dingen die essentieel zijn voor een goede groep? Denk aan veiligheid voor iedereen of een goede sfeer. Waar steek jij je energie in? En hoe ga je om met hen die anders zijn dan jij? Die dingen anders doen? Welk belang staat bij jou bovenaan? Eigenbelang? Of dat wat belangrijk is voor het gezin, de familie, de jeugd- of vriendengroep en op school? Zie je de ander werkelijk als tempel van God? Stel bij wat niet deugt en bid God om hulp. Wat Hij van je vraagt, is tegelijk een gave die Hij wil geven. Zonder dat gaat het niet.

Bezit

Als je het begin van dit hoofdstuk goed gelezen hebt, kwam je ook iets over bezit tegen. Eigendom maakt verschil. De een heeft meer dan de ander. Soms zonder dat je er wat aan kunt doen vanwege je afkomst of omdat je ouders door omstandigheden in geldnood komen. Die verschillen zie je om je heen. Je hebt er maar zo een oordeel of mening over. Vaak zonder dat je weet waarom iemand bijvoorbeeld arm is. Als je niet veel geld hebt, kan jaloersheid zomaar de kop opsteken. Of je gaat nog harder werken om de ander voorbij te komen en meer te verdienen. Het geld wordt in de Bijbel de Mammon genoemd. Een aantrekkelijke god die echter van jou een slaaf maakt voor je het weet. Rijkdom en armoede splijten

mensen uit elkaar. En vaak staat het eigenbelang op nummer één. Daarom zegt Augustinus: Noem niets je eigendom, maar laat alles gezamenlijk bezit zijn. Dat is goed voor de groep en tegelijk een goed middel tegen verkeerd omgaan met bezit. Een heel Bijbels gegeven zoals je kunt lezen in 1 Korinthe 7:30 en 31 en in Spreuken 30. Kijk jezelf daar eens op na en richt je hart op wat echt belangrijk is.

1 Korinthe 7

20 Een iegelijk blijve in die beroeping waar hij in geroepen is.

21 Zijt gij een dienstknecht zijnde geroepen? Laat u dat niet bekommeren; maar indien gij ook kunt vrij worden, gebruik dat liever.

22 Want die in de Heere geroepen is, een dienstknecht zijnde, die is een vrijgelatene des Heeren; desgelijks ook die vrij zijnde geroepen is, die is een dienstknecht van Christus.

23 Gij zijt duur gekocht; wordt geen dienstknechten der mensen.

24 Een iegelijk, waarin hij geroepen is, broeders, die blijve in hetzelfde bij God.

25 Aangaande nu de maagden heb ik geen bevel des Heeren; maar ik zeg mijn gevoelens, als die barmhartigheid van de Heere gekregen heb om getrouw te zijn.

26 Ik houd dan dit goed te zijn om de aanstaande nood, dat het, zeg ik, de mens goed is alzo te zijn.

27 Zijt gij aan een vrouw verbonden? Zoek geen ontbinding. Zijt gij ongebonden van een vrouw? Zoek geen vrouw.

28 Maar indien gij ook trouwt, gij zondigt niet; en indien een maagd trouwt, zij zondigt niet. Doch dezulken zullen verdrukking hebben in het vlees; en ik spaar ulieden.

29 Maar dit zeg ik, broeders, dat de tijd voort is kort; opdat ook die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende;

*30 En die wenen, als niet wenende; en die blijde zijn, als niet blijde zijnde; en die kopen, als niet bezittende;
31 En die deze wereld gebruiken, als niet misbruikende; want de gedaante dezer wereld gaat voorbij.*

Vragen

Wat zegt dit gedeelte over de opdracht voor een christen?

Wat is volgens vers 23 de prijs daarvan?

Hoe moet je met bezit omgaan volgens vers 30?

Welke les staat er in vers 31 over bezit?

Leren

Augustinus geeft je hier een belangrijke les. Een les over omgaan met bezit. Dat gaat niet alleen over geld, maar ook over status, likes, je persoonlijke ontwikkeling, enzovoorts. Hoe belangrijk zijn bezit en prestaties voor je? Wat bepaalt of jij de moeite waard bent? Nog een keer: het is niet belangrijk wat je hebt, doet of presteert, maar wie je bent. Staat het belang van de groep boven wat voor jezelf belangrijk is? Vragen die je jezelf kunt stellen om na te denken hoe dat leeft in je hoofd en je hart. Weet wie je bent en sta daar even bij stil.

Zorgen

Maar mag je dan niet voor je bezit zorgen? Zeker wel. Jezus leert in de Bergrede (Mattheüs 5-7) om dat in afhankelijkheid te doen. Dat kan als je gelooft en weet Wie jouw leven en bezit in handen heeft. De Vader zorgt en geeft wat nodig is. Daar gebruikt Hij mensen voor. In het klooster is dat door de handen van de overste. En die deelt uit naar behoefte en naar wat nodig is. In Mattheüs 6:33 staat de kern als het over bezit en zorg voor bezit gaat: 'Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en

Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.' Het gaat er dus om hoe je met je bezit omgaat. Het hangt af van je focus! En die moet je kennen.

Doel

Wat kun je met je bezit doen? Uitdelen! Om een ander te helpen, zonder te verwachten dat je er iets voor terugkrijgt. Dan geef je omdat je dat belangrijk vindt. Dat is geven om te dienen. Wat het oplevert? Een zegen die blij maakt. Jezus heeft Zelf gezegd: 'Het is zaliger te geven dan te ontvangen.' Dat gaat niet alleen om geld, maar ook om het geven van vriendelijkheid en oprechte aandacht. Geef hier dagelijks veel van weg.

Echte rijkdom

Je hart is gevaarlijk. Het uitdelen van bezit kan je namelijk ook hoogmoedig maken. Als je jezelf geweldig vindt om wat je weggeeft, ga je er op een verkeerde manier mee om. En je weet het zelf ook wel: verbeelding stoot af en past niet ...

Augustinus leert je hier een diepere les. De les om niet te veel waarde te hechten aan aards bezit. Om je niet te hechten aan wat je aan de aarde vasthoudt. Als je het kort samenvat: Verhef je niet door verbeelding, maar verhef je hart. Richt je op wat boven en blijvend is. Dat wat werkelijk van waarde is. Daar gaat het om. Die waarde geeft bezit dat niet voorbijgaat. Daar sprak Jezus over in de Bergrede.

Mattheüs 6

19 Vergadert u geen schatten op de aarde, waar ze de mot en de roest verderft, en waar de dieven doorgraven en stelen;

20 Maar vergadert u schatten in de hemel, waar ze noch mot noch roest verderft, en waar de dieven niet doorgraven noch stelen.

21 Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.

(...)

24 Niemand kan twee heren dienen; want of hij zal de ene haten en de andere liefhebben, of hij zal de ene aanhangen en de andere verachten; gij kunt niet God dienen en de Mammon.

25 Daarom zeg Ik u: Zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten en wat gij drinken zult; noch voor uw lichaam, waarmede gij u kleden zult. Is het leven niet meer dan het voedsel, en het lichaam dan de kleding?

26 Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien noch maaien, noch verzamelen in de schuren, en uw hemelse Vader voedt nochtans dezelve; gaat gij dezelve niet zeer veel te boven?

27 Wie toch van u kan met bezorgd te zijn één el tot zijn lengte toedoen?

28 En wat zijt gij bezorgd voor de kleding? Aanmerkt de leliën des velds, hoe zij wassen: zij arbeiden niet, en spinnen niet;

29 En Ik zeg u, dat ook Salomo in al zijn heerlijkheid niet is bekleed geweest gelijk een van deze.

30 Indien nu God het gras des velds, dat heden is en morgen in de oven geworpen wordt, alzo bekleedt, zal Hij u niet veel meer kleden, gij kleingelovigen?

31 Daarom, zijt niet bezorgd, zeggende: Wat zullen wij eten, of wat zullen wij drinken, of waarmede zullen wij ons kleden?

32 Want al deze dingen zoeken de heidenen; want uw hemelse Vader weet dat gij al deze dingen behoeft.

33 Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.

34 Zijt dan niet bezorgd tegen de morgen; want de morgen zal voor het zijne zorgen; elke dag heeft genoeg aan zijns zelfs kwaad.

Vragen

Wat leert Jezus jou in dit gedeelte over bezit?

Mag je volgens vers 33 wel bezit hebben?

Wat is voor jou de kerntekst van dit gedeelte?

Les voor rijken

Augustinus heeft ook een les voor hen die rijk zijn: kijk niet neer op anderen. 'Niet de sociale positie van hun rijke ouders, maar de gemeenschap van hun arme broeders dient voor hen een bron van trots te worden.' Dat heeft waarde en is iets wat veel rijken moeten leren. Zo heeft Augustinus voor iedereen een les. Het gevaar van hoogmoed bedreigt immers iedereen, of je nu rijk bent of arm. Hoogmoed maakt zelfs goede werken kapot!